

stopfake-dopomagatimut-facebook-borotisya-z-feikami-ta-dezinformatsieyu-dopovнено/ (дата звернення: 22.06.2020).

3. В Україні запустили сайт «По той бік пандемії» з фейками про коронавірус. URL: <https://detector.media/infospace/article/176019/2020-03-31-v-ukraini-zapustili-sait-po-toi-bik-pandemii-z-feikami-pro-koronavirus/> (дата звернення: 22.06.2020).

4. Зубченко Ярослав. Фейкові ліки, вертольоти-дезінфікатори та світова змова. Головні тренди маніпуляцій про коронавірус. URL: <https://detector.media/infospace/article/175926/2020-03-28-feikovi-liki-vertoloti-dezinfikatori-ta-svitova-zmova-golovni-trendi-manipulyatsii-pro-koronavirus/> (дата звернення: 22.06.2020).

5. Марія Крючок. Інфодемія. Чому навколо так багато фейкових новин про COVID-19? URL: <https://nv.ua/ukr/opinion/pandemiya-yak-borotis-z-feykami-pro-koronavirus-ostanni-novini-50083449.html> (дата звернення: 22.06.2020).

*Лавриненко Г. А., канд. політ. наук
Київський університет імені Бориса Грінченка, м. Київ
Дорошенко Т. Ф., канд. техн. наук, доцент
Інститут фізико-органічної хімії і вуглехімії імені Л. М. Литвиненка НАН України,
м. Київ*

МЕДІАОСВІТА ЯК ВИКЛИК COVID-19 ОСНОВНИМ ПРИНЦИПАМ СУЧАСНОЇ СИСТЕМИ ОСВІТИ

В умовах глобалізації саме освітня сфера, виступаючи як «м'яка сила», здатна прищепити молоді такі якості, як толерантність, взаємоповага, розвинути критичне мислення і почуття відповідальності за зміни у всіх сферах життєдіяльності суспільства та за майбутнє країни. Процес розвитку особистості шляхом формування зазначених здібностей в умовах інформаційного суспільства все частіше здійснюється за допомогою впровадження засобів медіаосвіти.

На жаль, на сьогодні ключовою проблемою сучасної освіти залишається застосування застарілих підходів і методів у навчальному процесі та комунікації з молоддю. І в цьому ключі навчання різним формам самовираження за допомогою медіатехнік і набуття медіаграмотності стає все більш актуальним, особливо з поширенням COVID-19 і вимушеним переформатуванням системи освіти в режим online.

Мета цієї роботи – розгляд нових підходів в освітньому процесі та тенденцій цифровізації навчального процесу в умовах пандемії.

Створенням та розвитком концепцій медіаосвіти займалися такі дослідники, як І. Гуриченко, Г. Онкович, А. Федоров та інші. Спеціалісти у сфері медіа (К. Безелгет, Ж. Гонне, К. Ворскоп, Д. Букінгем, Л. Мастерман, В. Возчіков) розглядали питання значення медіаосвіти в сучасному інформаційному суспільстві. Також наукові розробки з даного питання здійснювали Л. Зазнобіна, Ю. Рабінович, Л. Баженова, С. Пензіна, В. Собкін та Е. Ястребцева.

Необхідно констатувати, що запит на формування нової освітньої парадигми вже сформовано. Навіть більше, він активно реалізується в середовищі розвинених держав, а з огляду на обставини, пов'язані з COVID-карантином, прискореними темпами наздогнав і країни Східної Європи.

На цьому шляху ключовою проблемою стала модернізація освіти, приведення її змісту у відповідність до сучасних викликів часу, досягнень та розробок науки і соціальної практики [2]. Сучасний ринок праці як пріоритети ставить здатність оперувати актуальними знаннями і

технологіями, які відповідають викликам інформаційного суспільства і зможуть забезпечити затребуваність молоді в сучасному світі. Саме тому в межах компетентнісного підходу, що активно застосовується в сучасному освітньому процесі, медіаосвіта має бути сформована як окрема компетентність.

Однак варто зазначити, що і сам собою компетентнісний підхід вимагає подальшої модернізації, яка безпосередньо пов'язана з проблемою усвідомленості вибору. Йдеться про те, що абітурієнти, вступаючи на перший курс, часто неусвідомлено вибирають майбутню професію. Це може бути обумовлено несформованістю особистості, модними тенденціями, впливом батьків, фінансовими можливостями і т. д. Крім того, за період навчання у студентів можуть змінитися уподобання щодо майбутньої професії, а тому їм знадобляться нові навички, які внаслідок навчання на певній спеціальності, вони можуть не отримати у своє розпорядження, через що їм доведеться перепрофілюватися, заново отримувати професійні навички вже в новій професії. А все це вимагає часових і фінансових витрат. Крім того, ринок вакансій мінливий, і через 5 років навчання затребуваність тих чи інших професій на ринку праці може змінюватися. З огляду на це вбачається очевидною необхідність переходу компетентнісного підходу в навчанні до крос-компетентнісного.

Отже, медіаосвіта, як окрема компетентність, зможе бути залучена в усі освітні напрями і програми. Але незважаючи на те, що формально даних змін поки не відбулося, на практиці вже простежуються тенденції залученості молоді до процесу медіаосвіти. Спочатку цей процес формувався на рівні ініціативи самої молоді, що пов'язано також із запитом до розвитку критичного мислення [3]. Оскільки процес становлення особистості та формування усвідомленого сприйняття навколишніх процесів у молодого покоління відбувався й відбувається в епоху активного відтворення, поширення і значущості інформації та інформаційних технологій.

Події, що пов'язані з COVID-19, змусили формалізувати молодіжні практики з самостійного навчання медіаграмотності та фільтрації інформації. Після переходу освітнього процесу в дистанційний режим (online сферу) роль одержуваної інформації через ЗМІ, телебачення і безпосередньо інтернет дуже збільшилася, оскільки доступ до offline-джерел отримання інформації став обмежений, а ізольований спосіб життя сприяв збільшенню обсягів поглинання інформації саме через медіаджерела.

Через це виникає необхідність констатувати, що в оновленій гносеологічній парадигмі виняткова роль відводиться саме науковому керівнику (якщо мовиться про Інститути Національної академії наук) та викладачеві (якщо мовиться про вищу школу), яким необхідно в найкоротші терміни навчити аспірантів (студентів) медіафільтрації та налагодити нові форми комунікації через online-платформи.

Створення систем дистанційної освіти і наповнення її електронними навчальними курсами, активне використання і відкритий доступ до online-бібліотек і відеолекцій на платформі YouTube, комунікація через месенджери і ЗМК, проведення online-зустрічей, семінарів, консультацій та навіть іспитів – усі ці механізми забезпечують результативну практичну реалізацію професійних компетентностей майбутніх фахівців у різних галузях за допомогою використання цифрових технологій. Зазначені практики знаходять своє відображення в основних принципах епохи цифровізації освіти і науки, а саме: принципі відкритості, принципі цифровізації, принципах мультимедійності та активізації творчої діяльності засобами цифрових технологій [1, с. 452].

У висновку варто зазначити, що після COVID-карантину підходи до освітнього процесу навряд чи зроблять відкат і залишаться колишніми. Бурхливий розвиток електронних технологій, широке впровадження мультимедійних навчальних програм та інтерактивних систем комунікації викликали відчутні трансформації в системі освіти і науки. А пандемія тільки прискорила ці процеси і вказала на існування та ефективність альтернативних форм здобуття освіти.

Список використаних джерел

1. Воронова Н. Загальнодидактичні та специфічні принципи сучасної історико-культурологічної освіти в умовах її цифровізації. *Київські філософські студії-2020*: Матеріали Всеукраїнської наукової конференції з міжнародною участю (м. Київ, 19 травня 2020 р.): тези доповідей / за заг. ред. проф. Р. О. Додонова. Київ: Київський університет імені Бориса Грінченка, 2020. С. 450–452.
2. Калашнікова Л. М., Жерновникова О. А. Педагогіка вищої школи у схемах і таблицях: навч. посіб. Харків, 2016. 260 с.
3. Zaghloul Morsy, Media Education. Paris : UNESCO, (ePub), 1984. 406 p. URL: <https://unesdoc.unesco.org/ark:/48223/pf0000062522>

*Недошитко І. Р., канд. істор. наук, ст. викладач
Тернопільський національний економічний університет, м. Тернопіль*

ВИКОРИСТАННЯ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У НАВЧАННІ В ПЕРІОД COVID-19-КАРАНТИНУ В ТЕРНОПІЛЬСЬКОМУ НАЦІОНАЛЬНОМУ ЕКОНОМІЧНОМУ УНІВЕРСИТЕТІ

На сучасному етапі розвитку суспільства інформаційно-комунікаційні технології стали невід'ємною частиною життя людини. Інформатизація освіти в Україні є одним із пріоритетних напрямів її реформування [1].

Однією із найголовніших складових інформатизації закладів освіти є інформатизація освітнього процесу – створення, впровадження та розвиток комп'ютерно освітнього середовища на основі інформаційних систем, мереж, ресурсів і технологій. Головною її метою є підготовка особистості до повноцінного життя і діяльності в умовах інформаційного суспільства, комплексна перебудова педагогічного процесу, підвищення його якості та ефективності.

Застосування сучасних ІКТ-технологій в освіті – одна з найбільш важливих і стійких тенденцій розвитку світового освітнього процесу. Інформатизація істотно вплинула на процес придбання знань. Нові освітні ІК-технології дають змогу інтенсифікувати освітній процес, збільшити швидкість сприйняття, розуміння та глибину засвоєння величезних масивів знань. Найважливішим сучасним пристроями ІКТ є комп'ютер, обладнаний відповідним програмним забезпеченням і засоби телекомунікацій разом із розміщеною на них інформацією.

Масовий перехід на дистанційну форму навчання, зумовлений світовою пандемією COVID-19 відкрив нові можливості, породив багато проблем та поставив багато запитань.

Дистанційна технологія навчання у вигляді заочного навчання зародилося на початку ХХ ст. На сучасному етапі – це сукупність методів і засобів навчання та адміністрування навчальних процедур, що забезпечують проведення навчального процесу на відстані на основі використання сучасних інформаційних і телекомунікаційних технологій. Основні принципи дистанційного навчання – це встановлення інтерактивного спілкування між студентом та викладачем без забезпечення їх безпосередньої зустрічі і самостійне освоєння певного масиву знань і навичок за обраним курсом з використанням певних інформаційних технологій [2].

У процесі здійснення дистанційного навчання в ТНЕУ використання інформаційних технологій дало змогу забезпечити: